

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. gegužės 31 d. Nr. FA-1050-8P-44
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo
2006-06-14 pavedimą Nr. 1050-8P

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Danutė Mačiulaitienė (grupės vadovė)
Violeta Butkienė
Joalita Katinienė
Aldona Benetienė
Danutė Balčiūtė
Eglė Merkininkienė

Auditas pradėtas 2006-06-14
Auditas baigtas 2007-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinės atskaitomybės teisingumui	6
1.1. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos	6
1.2. Dėl valstybės biudžeto lėšų apskaitos	8
1.3. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo ir nurodymo finansinėje atskaitomybėje	9
1.4. Dėl pajamų už teikiamas paslaugas apskaitos	11
1.5. Dėl kitų klaidų, nustatytų ministerijai pavaldžių įstaigų finansinėse ataskaitose	12
REKOMENDACIJOS	13
2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	14
2.1. Dėl ilgalaikio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	14
2.2. Dėl valstybės lėšų skirstymo ir naudojimo patvirtintoms programoms vykdyti	16
REKOMENDACIJOS	18
PAŽANGA ŠALINANT NUSTATYTUS TRŪKUMUS	19

IŽANGA

Valstybinis auditas atliktas valstybės kontrolieriaus pavaduotojo V. Švedo 2006 m. birželio 14 d. pavedimu Nr. 1050-8P. Audita atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Danutė Mačiulaitienė (grupės vadovė), Violeta Butkienė, Joalita Katinienė, vyresniosios valstybinės auditorės Aldona Benetienė, Danutė Balčiūtė, Eglė Merkininkienė.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Švietimo ir mokslo ministerija, ministerija) yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija. Ministerija vykdo įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas švietimo, mokslo ir studijų sričių valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendina šių sričių valstybės politiką. Ministerijos identifikavimo kodas – 188603091, adresas: A. Volano g. 2/7, Vilnius. Ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamu laikotarpiu švietimo ir mokslo ministrais dirbo Remigijus Motuzas (iki 2006 m. liepos 17 d.), Roma Žakaitienė (nuo 2006 m. liepos 18 d.), Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja – Kristina Želudevičienė.

Švietimo ir mokslo ministrai Remigijus Motuzas 2006-02-21 įsakymu Nr. ISAK-311 ir Roma Žakaitienė 2006-07-20 įsakymu Nr. 24.1-09-PI-567 ministerijos valstybės sekretoriui Dainiui Numgaudžiui suteikė valstybės biudžeto asignavimų valdytojo įgaliojimus.

Audituojamas laikotarpis – 2006 metai.

Audito tikslas – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti įvykusias ūkines operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su lėšų ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą, įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2007 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituoja 2006 metų Švietimo ir mokslo ministerijos suvestinė finansinė atskaitomybė, kurią sudaro ministerijos ir 112 ministerijai pavaldžių įstaigų metinės finansinės atskaitomybės ataskaitos.

Audito metu vertinome Švietimo ir mokslo ministerijos suvestinės finansinės atskaitomybės formų: Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2006 m. apyskaitos (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2006 m. apyskaitos (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 5), Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. 6), Finansinio turto 2006 m. apyskaitos (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2006-12-31 ataskaita (forma Nr. 8) ir suvestinių planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų formų: Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2006-12-31 ataskaita (forma Nr. B-1), Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo lavinimo, internatinių ir vaikų globos bei kitų švietimo įstaigų darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2006-12-31 ataskaita (forma Nr. B-2), Profesinių, aukštesniųjų, aukštųjų mokyklų darbuotojų etatų ir moksleivių bei studentų kontingento plano įvykdymo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. B-3), Kitų įstaigų (ir mokslinio tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. B-9), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2006-12-31 ataskaitos (forma Nr. B-11) duomenis.

Audituojamu laikotarpiu Švietimo ir mokslo ministerija vykdė devynias programas, kurioms vykdyti 2006 metams patvirtinta 906 572,4 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 807 343,5 tūkst. Lt išlaidoms (iš kurių 257 218,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 99 228,9 tūkst. Lt nefinansiniam turtui įsigyti. Ministerija 2006 metais programoms vykdyti gavo ir panaudojo 753 021,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų: iš jų 656 293,1 tūkst. Lt panaudojo išlaidoms (iš jų 254 214,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 96 728,5 tūkst. Lt – nefinansiniam turtui įsigyti.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, ištyrėme ir įvertinome ministerijos vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, taip pat įvertinome ministerijos vadovybės

numatytas priemonės vidaus kontrolės rizikai mažinti ir valdyti, atlikome kontrolės testus ir pagal jų rezultatus įvertinome vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą ir nuoseklumą.

Remdamiesi išankstinio tyrimo metu nustatytais rizikos veiksniais, ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose atlikome analitines ir savarankiškas audito procedūras.

Siekdami gauti pakankamai patikimų įrodymų, dalyvavome metinėje ministerijos ir pavaldžių įstaigų ilgalaikio turto inventorizacijoje.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinės atskaitomybės teisingumui

1.1. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos

Švietimo ir mokslo ministras pavedė įsakymu¹ Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centrui (toliau – Centras) organizuoti ministerijai pavaldžios įstaigos – Švietimo plėtotės centro – pastato renovacijos darbų koordinavimo ir įgyvendinimo funkcijas. Centras, 2004–2006 m. vykdydamas Švietimo plėtotės centro pastato, esančio M. Katkaus g. 44, Vilniuje, rekonstrukcijos darbų užsakovo funkcijas, apskaitos registruose (iki 2005 m. gruodžio 31 d. – 214 sąskaitoje „Pavedimų lėšų išlaidos“, nuo 2006 m. sausio 1 d. – 019 sąskaitoje „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“) neįregistravo rekonstrukcijos darbų techninio projekto parengimo, projekto ekspertizės atlikimo, rangovo – UAB „Nemenčinės statyba“ – pagal tarpinius atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktus perduotų rekonstrukcijos darbų bei šių darbų techninės priežiūros darbų vertės, iš viso 2 952,9 tūkst. Lt, ir tuo nesivadovavo Buhalterinės apskaitos įstatymo² 6 straipsnio 2 dalies ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių³ 32 punkto reikalavimais.

Pažymėtina, kad švietimo ir mokslo ministras įsakymais⁴ buvo įpareigojęs Centrą minėtiems darbams skirtas lėšas panaudoti pagal paskirtį bei apskaityti teisės aktų nustatyta tvarka.

Centro direktorius T. Salys 2006 m. birželio 30 d. patvirtino perdavimo-priėmimo aktą Nr. F3-16-08, kuriame konstatavo, kad 2006 m. birželio 30 d. statybos remonto darbai pastate, esančiame M. Katkaus g. 44, Vilniuje, atlikti, patalpos darbui tinkamos, tačiau atliktų darbų dokumentų Švietimo plėtotės centrui nustatyta tvarka neperdavė, todėl, 2006 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenimis, šio pastato įsigijimo vertė nepadidinta.

Nesivadovaudamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁵ 15 p., Ministerijai pavaldžios įstaigos apskaitos registruose neapskaitė ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balansuose nenurodė 2006 m. įsigyto ilgalaikio turto:

¹ Švietimo ir mokslo ministro 2004-06-23 įsakymas Nr. ISAK-1001 „Dėl Švietimo plėtotės centro renovacijos darbų koordinavimo ir įgyvendinimo“.

² 2003-12-18 Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas Nr. IX-1914.

³ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 Nr. 1K-405 redakcija).

⁴ Švietimo ir mokslo ministro 2005-02-08 įsakymas Nr. ISAK-182 ir 2006-02-21 įsakymas Nr. ISAK-306.

⁵ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 Nr. 1K-405 redakcija).

- Vilkijos žemės ūkio mokykla – 15,0 tūkst. Lt vertės internetinio ryšio įrangos 5,4 MHz Tsunami MP;

- Zarasų žemės ūkio mokykla – 5,1 tūkst. Lt vertės kompiuterio programos;
- Švietimo informacinių technologijų centras – 14,0 tūkst. Lt apsaugos, stebėjimo ir priešgaisrinės saugos sistemos.

Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija statiniui – vartams – nustatė neteisingą nusidėvėjimo normatyvą, todėl apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje 020 sąskaitos „Ilgalaikio turto nusidėvėjimas“ likutis 2,3 tūkst. Lt padidintas, o 250 sąskaitos „Ilgalaikio turto fondas“ likutis 2,3 tūkst. Lt sumažintas.

Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla iki 2007 metų neteisingai skaičiavo nusidėvėjimą, t. y. ne nuo įsigijimo savikainos, o nuo sumos, likusios iš turto įsigijimo savikainos atėmus mokyklos nustatytą likvidacinę vertę (10 proc.), todėl negalime patvirtinti įstaigos Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse nurodytų 020 sąskaitos „Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas“ 3 900,0 tūkst. Lt ir 250 sąskaitos „Ilgalaikio turto fondas“ 1 644,6 tūkst. Lt likučių.

Marijampolės profesinio rengimo centras, nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁶ 32 punktu, nebaigtos statybos poilsio namelio Pakalnių k., Vilkaviškio r. atliktų statybos darbų 16,4 tūkst. Lt vertės, apskaitytos 200 sąskaitoje „Biudžeto lėšos“, neperkėlė į 019 sąskaitą „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“, todėl Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse nurodyti sąskaitų „Ilgalaikis turtas“ (aktyvas) ir „Ilgalaikio turto fondas“ (pasyvas) likučiai 16,4 tūkst. Lt sumažinti, o 200 sąskaitos „Biudžeto lėšos“ likutis – 16,4 tūkst. Lt padidintas.

Ministerijai pavaldžios įstaigos nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁷ 317 punktu, nes apskaitos registruose neapskaitė ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balansų užbalansinėje 001 sąskaitoje „Išsinuomotas turtas“ nenurodė iš kitų įstaigų pagal panaudos sutartis gauto turto:

- Anykščių technologijos mokykla – 163,8 tūkst. Lt vertės žemės sklypo;
- Zarasų žemės ūkio mokykla – 9,0 tūkst. Lt vertės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto;
- Lietuvos moksleivių kūno kultūros ir sporto centras – pagal 2003-12-29 panaudos sutartį Nr. SUT-1010 naudojamų negyvenamų patalpų (vertė nenurodyta), esančių Geležinio Vilko g. 12, Vilniuje (bendras plotas – 245,75 kv. m.).

⁶ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 Nr. 1K-405 redakcija).

⁷ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 Nr. 1K-405 redakcija).

Marijampolės profesinio rengimo centras Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanso užbalansinėje 001 sąskaitoje „Išsinuomotas turtas“ pagal panaudos sutartį naudojamos žemės sklypų vertę nepagrįstai padidino 116,4 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad ši klaida ištaisyta 2007 m. kovo 30 d. (buhalterinė pažyma Nr. 34).

Dėl pavaldžių įstaigų neapskaityto ilgalaikio turto Švietimo ir mokslo ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas sumažintas 3 003,4 tūkst. Lt.

Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla iki 2007 metų neteisingai skaičiavo nusidėvėjimą, todėl negalime patvirtinti ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse nurodytų 020 sąskaitos „Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas“ likučio (384 067,8 tūkst. Lt) 3 900,0 tūkst. Lt ir 250 sąskaitos „Ilgalaikio turto fondas“ likučio (446 980,5 tūkst. Lt) 1 644,6 tūkst. Lt teisingumo.

Kai kurios ministerijai pavaldžios įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka neapskaito arba neteisingai apskaito pagal panaudos sutartis naudojamą ilgalaikį turtą, todėl negalime patvirtinti ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse nurodyto 001 užbalansinės sąskaitos „Išsinuomotas turtas“ likučio (64 208,7 tūkst. Lt) 56,4 tūkst. Lt teisingumo.

1.2. Dėl valstybės biudžeto lėšų apskaitos

Švietimo ir mokslo ministerija ir jai pavaldžios dvi įstaigos 2006 metais nepanaudojo ir iki 2007 m. sausio 1 d. į valstybės biudžetą negrąžino 97,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų (šios lėšos grąžintos 2007 m. sausio 2, 3, 5 d.), iš jų ministerija – 96,8 tūkst. Lt, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras – 0,6 tūkst. Lt, Jonavos politechnikos mokykla – 0,1 tūkst. Lt. Biudžeto lėšų 97,5 tūkst. Lt likutį patvirtina įstaigų einamųjų biudžetinių sąskaitų banko išrašų 2006 m. gruodžio 31 d. duomenys. Nepanaudoto lėšų likučio ministerija ir minėtos pavaldžios įstaigos nenurodė Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanso 15 eilutėje „Biudžetinių lėšų sąskaitos“ ir 48 eilutėje „Finansavimas iš biudžeto“. Atitinkamai 97,5 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų likutis nenurodytas ir suvestiniame ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse. Taigi ministerija ir jai pavaldžios minėtos įstaigos nepagrįstai buhalterinėje apskaitoje neapskaitė 97,5 tūkst. Lt lėšų likučio, buvusio 2006 m. gruodžio 31 d., t. y. nesant ūkinę operaciją pagrindžiančių dokumentų, todėl buvo pažeistos Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatos.

Ministerijos ir jai pavaldžių dviejų biudžetinių įstaigų einamųjų biudžetinių sąskaitų banko išrašų 2006 m. gruodžio 31 d. duomenimis, nepanaudotas ir negrąžintas į

valstybės biudžetą 97,5 tūkst. Lt lėšų likutis nenurodytas nei šių biudžetinių įstaigų, nei suvestiniame ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse.

1.3. Dėl valstybės biudžeto asignavimų naudojimo ir nurodymo finansinėje atskaitomybėje

Švietimo ir mokslo ministerija, kaip asignavimų valdytojas, skirdama biudžeto lėšų programai vykdyti Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūrai, Europos Sąjungos Socrates programos koordinavimo paramos fondui ir Europos Sąjungos Leonardo da Vinčio programos koordinavimo paramos fondui, kurie nėra biudžetinės įstaigos, su šiais subjektais pasirašė biudžeto lėšų naudojimo sutartis ir patvirtino lėšų naudojimo sąmatas, kuriose nurodė detalų biudžeto lėšų paskirstymą pagal išlaidų ekonominę paskirtį. Šiems subjektams audituojamais metais ministerija iš viso skyrė 3 712,3 tūkst. Lt programai „Švietimo kokybės vadyba“ (kodas 8.2) vykdyti skirtų asignavimų, iš jų 1 365,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui.

Švietimo ir mokslo ministro įsakymais „Dėl lėšų skyrimo vidurinio ugdymo programoms akredituoti“ (2006-02-09 Nr. ISAK-225, 2006-03-06 Nr. ISAK-426) iš viso skirta 128,0 tūkst. Lt (iš jų – 96 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) programos „Švietimo kokybės vadyba“ lėšų Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Vilniaus, Alytaus, Kauno, Marijampolės, Telšių ir Utenos apskričių viršininkų administracijų vertinimo grupių narių – akreditavimo ekspertų – darbui apmokėti, socialiniam draudimui ir kanceliariinėms išlaidoms padengti.

Švietimo ir mokslo ministerija suvestinėje programos „Švietimo kokybės vadyba“ (kodas 8.2) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) minėtų lėšų išlaidas (3 840,3 tūkst. Lt) nurodė ne pagal ekonominės klasifikacijos straipsnį „Asignavimų valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“ (kodas 2.2.1.1.1.31), o pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, nurodytus lėšų naudojimo sąmatose, iš jų 1 446,0 tūkst. Lt – pagal darbo užmokesčio straipsnį (kodas 2.1.1.1.1.1). Taigi ministerija nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁸ nuostatomis.

Ministerija audituotais metais programai „Specialistų rengimas“ (kodas 7.2) vykdyti profesinio mokymo įstaigoms, turinčioms viešosios įstaigos statusą (profesinio rengimo centrams, verslo ir technologijų mokykloms), kurių steigėjas yra Švietimo ir mokslo ministerija, pagal lėšų naudojimo sutartis skyrė 33 331,71 tūkst. Lt, iš jų 17 266,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, ir suvestinėje programos „Specialistų rengimas“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodė ne pagal ekonominės klasifikacijos straipsnį „Asignavimų

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (2005-09-29 Nr. 1K-280 redakcija).

valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“ (kodas 2.2.1.1.1.31), o pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius, nurodytus lėšų naudojimo sąmatose, iš jų 17 266,2 tūkst. Lt – pagal darbo užmokesčio straipsnį (kodas 2.1.1.1.1.1). Taigi ministerija nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁹ nuostatomis.

Vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro 2006-09-27 įsakymu Nr. ISAK-1888 „Dėl lėšų skyrimo“ (2006-10-11 Nr. ISAK-1953 įsakymo pakeitimas), 45 savivaldybėms mokytojo padėjėjo ir specialiojo pedagogo etatams finansuoti pagal sudarytas lėšų naudojimo sutartis ministerija skyrė 885,4 tūkst. Lt, o vadovaujantis 2006-11-07 įsakymu Nr. ISAK-2134 „Dėl savivaldybių švietimo įstaigų ir jose 2006 m. spalio–gruodžio mėnesiais finansuojamų ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ir/ar priešmokyklinio ugdymo pedagogų etatų ir lėšų paskirstymo savivaldybėms sąrašo patvirtinimo“, 27 savivaldybių švietimo įstaigoms taip pat pagal su savivaldybėmis sudarytas lėšų naudojimo sutartis ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų etatams finansuoti Švietimo ir mokslo ministerija skyrė 400,5 tūkst. Lt. Šias išlaidas (iš viso 1 285,9 tūkst. Lt) suvestinėje programos „Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimas“ (kodas 11.1) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodė ne pagal ekonominės klasifikacijos straipsnį „Asignavimų valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“ (kodas 2.2.1.1.1.31), o pagal darbo užmokesčio ir socialinio draudimo straipsnį (kodas 2.1). Tai rodo, kad ministerija nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos¹⁰ nuostatomis.

Vilniaus statybos ir dizaino kolegija 400 tūkst. Lt lėšas, ministerijos skirtas pagal papildomai patvirtintą programos „Vaikų ir jaunimo ugdymosi užtikrinimas“ (kodas 7.1) sąmatą ilgalaikio materialiojo turto einamajam remontui, panaudojo ne patalpų einamajam remontui, o investiciniam projektui – kolegijos bendrabučio pastato, esančio Statybininkų g. 3, Vilniuje, kapitaliniam remontui, tačiau Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) šias išlaidas nurodė pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“ (kodas 2.2.1.1.1.15).

Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija 2006 metams skirtus asignavimus naudojo 2007 metų išlaidoms dengti, t. y. avansu Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyriui pervedė 28,5 tūkst. Lt valstybinio socialinio draudimo įmokų.

⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (2005-09-29 Nr. 1K-280 redakcija).

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (2005-09-29 Nr. 1K-280 redakcija).

Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija, nesilaikydama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹¹ 275 ir 276 punktų, Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanso 210 sąskaitoje „Paskirstytinos išlaidos“ (aktyve) ir 232 sąskaitoje „Finansavimas iš kitų šaltinių“ (pasyve) nenurodė 1 820,69 Lt apskaičiuotų atostoginių gimnazijos darbuotojui už 2007 metų sausio mėn. suteiktas kasmetines atostogas ir nuo šių atostoginių apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹² nuo 2007 m. sausio 1 d. Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazijos steigėjo funkcijos perduotos Kauno apskrities viršininkui.

Ministerija, nesilaikydama Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) ekonominės klasifikacijos straipsnio „Asignavimų valdytojo pervedamos lėšos nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti“ (kodas 2.2.1.1.1.31) išlaidas sumažino 38 457,91 tūkst. Lt, o kitų straipsnių išlaidas šia suma padidino, iš jų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo straipsnio išlaidas padidino 19 998,1 tūkst. Lt.

Vilniaus statybos ir dizaino kolegija gautas lėšas (400 tūkst. Lt) patalpų einamajam remontui panaudojo kolegijos bendrabučio pastato kapitaliniam remontui, todėl ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidos (kodas 2.2.1.1.1.15) minėta suma yra padidintos, o materialiojo turto įsigijimo išlaidos (kodas 3.1.1.2.1.1) – sumažintos.

Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija 2006 metams skirtus asignavimus naudojo 2007 metų išlaidoms dengti, todėl ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytos kasinės išlaidos padidintos 28,5 tūkst. Lt.

1.4. Dėl pajamų už teikiamas paslaugas apskaitos

Ministerijai pavaldžios įstaigos dalies pajamų – 255,7 tūkst. Lt (Švenčionių profesinio rengimo centras – 28,9 tūkst. Lt, Vilkijos žemės ūkio mokykla – 11,2 tūkst. Lt, Elektrėnų profesinio rengimo centras – 11,5 tūkst. Lt, Marijampolės profesinio rengimo centras – 195 tūkst. Lt, Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla – 8,2 tūkst. Lt, Simno žemės ūkio mokykla – 0,9 tūkst. Lt), gautų už mokymo ir maitinimo paslaugas, nepavedė į valstybės biudžetą, nesilaikydamos

¹¹ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 Nr. 1K-405 redakcija).

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-12-28 nutarimas Nr. 1346 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų steigėjo funkcijų ir turto perdavimo“.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹³ 22 ir 23 punktų reikalavimų, kur nurodyta, kad valstybės institucijų, įstaigų gautos pajamos už teikiamas paslaugas įmokamos į valstybės biudžetą, ir biudžetinių įstaigų pajamos naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti bei kitiems poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas.

Pavaldžios įstaigos, sudarydamos 2006 metų specialiosios programos sąmatą, minėtų pajamų neplanavo ir gautų pajamų (255,7 tūkst. Lt) sąmatų nepatvirtino. Taigi gautas pajamas naudodamos be patvirtintų sąmatų, jos nesilaikė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹⁴ 29 punkto, kuriame nurodyta, kad biudžetinės įstaigos bei valstybinės mokslo ir studijų institucijos, kurios gauna pajamų atlikdamos funkcijas, nustatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų sąmatas.

Šios įstaigos nevykdė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁵ 308, 125, 261 ir 269 punktų reikalavimų uždirbtas pajamas registruoti 400 sąskaitoje „Biudžetinių įstaigų pajamos“, apskaityti paslaugų sąnaudas veiklai vykdyti bei kasines ir faktines išlaidas.

Dėl minėtų priežasčių įstaigų Biudžetų išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitose (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos atitinkamai 255,6 tūkst. Lt ir 256,1 tūkst. Lt.

Ministerijai pavaldžios įstaigos, nepervesdamos gautų pajamų (255,7 tūkst. Lt) į valstybės biudžetą ir naudodamos jas įstaigų reikmėms ne pagal specialiąją programą, nesivadovavo Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatomis. Gautos pajamos ir patirtos išlaidos apskaitytos nesivadovaujant apskaitos principais ir taisyklėmis. Todėl įstaigų ir ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2006-12-31 ataskaitose (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos sumažintos atitinkamai 255,6 tūkst. Lt ir 256,1 tūkst. Lt.

1.5. Dėl kitų klaidų, nustatytų ministerijai pavaldžių įstaigų finansinėse ataskaitose

Audito metu ministerijai pavaldžiose įstaigose nustatėme klaidas, kurios turėjo įtakos bendram klaidų reikšmingumui ir finansinių ataskaitų teisingumui.

1.5.1. Dėl neteisingai pavaldžiose įstaigose tvarkomos buhalterinės apskaitos įstaigų ir ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse (forma Nr. 1) neteisingai nurodyti sąskaitų likučiai (priedas).

¹³ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija).

¹⁴ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija).

¹⁵ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, patvirtintos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo 1K-405 redakcija).

1.5.2. Negavome patikimų įrodymų, kad ministerijos pavaldžių įstaigų sąskaitų likučiai, nurodyti Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse (forma Nr. 1), yra teisingai įvertinti ir atskleisti:

– Vabalninko žemės ūkio mokykla ir Zarasų žemės ūkio mokykla neteisingai apskaitoje registravo gamybos veiklos sąnaudas, todėl Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balansuose 030 sąskaitos „Pagaminta produkcija“ ir 080 sąskaitos „Gamybinės veiklos sąnaudos“ (aktyve) likučiai nenurodyti;

– Vabalninko žemės ūkio mokykla neteisingai tvarkė finansavimo iš biudžeto apskaitą, todėl negalime patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse 230 sąskaitos „Finansavimas iš biudžeto“ 59,2 tūkst. Lt likučio;

– Vilkijos žemės ūkio mokykla netvarkė atsargų apskaitos pagal finansavimo šaltinius, todėl Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse 230 sąskaitos „Finansavimas iš biudžeto“ ir 176 sąskaitos „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ (pasyve) likučiai nenurodyti;

– Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla neteisingai tvarkė uždirbtų pajamų už teikiamas paslaugas apskaitą, todėl negalime patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse nurodytų 061 sąskaitos „Maisto produktai“ 10,9 tūkst. Lt, 178 sąskaitos „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ 35,1 tūkst. Lt (aktyve) ir 400 sąskaitos „Biudžetinių įstaigų pajamos“ 65,4 tūkst. Lt (pasyve) likučių;

– Vilkijos žemės ūkio mokykla neteisingai tvarkė atsiskaitymų už pavedimų lėšas apskaitą, todėl negalime patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse 176 sąskaitos „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ 12,5 tūkst. Lt (aktyve) likučio;

– Vilkijos žemės ūkio mokykla neteisingai tvarkė atsiskaitymų su deponentais apskaitą, todėl negalime patvirtinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse 176 sąskaitos „Atsiskaitymai su deponentais“ 14,2 tūkst. Lt (pasyve) likučio.

Nustatyti faktai rodo, kad ministerijai pavaldžios įstaigos, tvarkydamos buhalterinę apskaitą, nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis. Ministerija neužtikrino, kad jai pavaldžių įstaigų finansinės ataskaitos būtų parengtos teisingai.

REKOMENDACIJOS

Švietimo ir mokslo ministerijos vadovybė turi užtikrinti, kad:

- visas naudojamas ilgalaikis turtas būtų apskaitytas teisės aktų nustatyta tvarka (1.1 p.);

- valstybės biudžeto lėšos apskaitoje būtų įregistruotos ir finansinėje atskaitomybėje nurodytos vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais (1.2 p.);
- ministerijos programoms vykdyti reikalingi valstybės biudžeto asignavimai būtų planuojami, skirstomi, apskaitomi ir nurodomi finansinėje atskaitomybėje teisės aktų nustatyta tvarka (1.3 p.);
- visos gautos pajamos teisės aktų nustatyta tvarka būtų pervedamos į valstybės biudžetą (1.4 p.);
- vidaus kontrolės procedūros užtikrintų ministerijai pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų teisingą parengimą (1.5 p.).

2. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

2.1. Dėl ilgalaikio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras pagal ministerijos pavedimus vykdo centralizuotus turto pirkimus, kuri vėliau teisės aktų nustatyta tvarka perduoda savivaldybėms ir apskritims. Centre, 2006 m. gruodžio 31 d. duomenimis, buvo apskaityta patikėjimo teise valdomo ilgalaikio materialiojo turto – mokymo priemonių – iš viso už 6 235,4 tūkst. Lt. Šis turtas pagal su savivaldybėmis sudarytas pasaugos sutartis perduotas laikinai saugoti tam tikroms savivaldybėms (faktiškai turtą tiekėjai perdavė savivaldybių įstaigoms). Atkreipiame dėmesį, kad Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas¹⁶ tokio valstybės turto disponavimo būdo kaip pasauga nenumato.

Pažymėtina, kad savivaldybės pagal pasaugos sutartis laikinai saugomo minėto turto metinių inventORIZAVIMO aprašų, t. y. inventORIZACIJOS faktų patvirtinančių dokumentų, Centrai nepateikė. Pagal InventORIZACIJOS taisyklį¹⁷ 9 punktą, įstaigos vadovas įstatymų nustatyta tvarka atsako už inventORIZACIJOS organizavimą ir atlikimą laiku, o kartu su vyriausioju buhalteriu – už teisingų inventORIZACIJOS rezultatų bei neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą. Pagal InventORIZACIJOS taisyklį¹⁸ 4 punktą, biudžetinės įstaigos privalo inventORIZuoti ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą ir kitą turtą ne rečiau kaip kartą per metus.

¹⁶ 1998-05-12 Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija).

¹⁷ InventORIZACIJOS taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719.

¹⁸ InventORIZACIJOS taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-04-18 nutarimas Nr. 388 „Dėl turto perdavimo savivaldybėms“.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁹ nutarta 6 255,9 tūkst. Lt vertės mokymo priemonės, kurias patikėjimo teise valdo Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, perduoti savivaldybėms, o Centro direktorius T. Salys įpareigotas pasirašyti turto perdavimo-priėmimo aktus.

Ministerijai pavaldžios įstaigos kai kuriuos joms priklausančius pastatus ir naudojamą valstybinę žemę (žemė neįtraukta į apskaitą) teisiškai yra neįregistravusios Nekilnojamojo turto registre (2006 m. gruodžio 31 d. duomenimis):

- Švenčionių profesinio rengimo centras – 0,415 tūkst. Lt balansinės vertės gyvenamojo namo dalį (tris butus), esančią Vilniaus g. 37, Švenčionių mstl., Švenčionių r.;
- Vilniaus statybos ir dizaino kolegija – žemės sklypą, esantį Tauro g. 18, 20/K. Kalinausko g. 7A, Vilniuje;
- Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazija – du žemės sklypus, esančius Kęstučio g. 85 ir Karaliaus Mindaugo g. 7A, Kaune;
- Simno žemės ūkio mokykla – valstybinę žemę, esančią po mokyklos pastatais;
- Smalininkų technologijų ir verslo mokykla – žemę, esančią po mokyklos patikėjimo teise valdomais pastatais Vidukiemio k.;
- Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras – žemę, esančią Pilies g. 22 ir Latako g. 6, Vilniuje;
- Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla – žemę, esančią V. Krėvės pr. 84 ir 104, Taikos pr. 123, Kaune;
- Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazija – žemę, esančią J. Sniadeckio g. 16, Šalčininkų r. sav., Šalčininkų m.;
- Kauno statybininkų rengimo centras – žemę, esančią Jonavos g. 16, Kaune;
- Ukmergės technologijų ir verslo mokykla – žemę, esančią Deltuvos g. ir Kauno g., Ukmergėje.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Nekilnojamojo turto registro įstatymo²⁰ 9 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktus Nekilnojamojo turto registre yra registruojami žemės sklypai, statiniai.

Atlikus Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazijos pastato rekonstrukciją, pastato plotas padidėjo 88,06 kv. m., tačiau pastato duomenys Nekilnojamojo turto registre nebuvo patikslinti.

Pažymėtina, kad Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazija ir Vilniaus statybos ir dizaino kolegija 2007 metų pirmą ketvirtį teisiškai įregistravo minėtų žemės sklypų naudojimą ir nurodė įstaigų Išlaidų sąmatų vykdymo 2007-03-31 balansų užbalansinėje sąskaitoje 001 „Išsinuomotas turtas“.

²⁰ 1996-09-24 Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas Nr. I-1539 (2001-06-21 Nr. IX-391 redakcija).

Vabalninko žemės ūkio mokykla, Kaišiadorių žemės ūkio mokykla, įsigydamos ilgalaikį turtą, ne visais atvejais vadovavosi Viešųjų pirkimų įstatymu.

Švenčionių profesinio rengimo centras nurašytą nebaigtos statybos bendrabučio su valgykla (nebaigtos statybos vertė – 1143,6 tūkst. Lt) Liepų al. 2, Cirklišio k., Švenčionių rajone, ir Vilkijos žemės ūkio mokykla mineralinio trąšų sandėlio ir karvidės Antalkių k., Kauno rajone, išardymo ir likvidavimo darbus atliko, nesivadovaudami Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos²¹ nuostatomis. Už minėtus darbus su UAB „Radmė S“ (Švenčionių profesinio rengimo centras) ir su fiziniais asmenimis A. Zakarausku ir R. Zvėgu (Vilkijos žemės ūkio mokykla) atsiskaitė likusiomis statybinėmis medžiagomis, nors toks atsiskaitymo būdas teisės aktuose nenustatytas.

Ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2006-12-31 balanse apskaityta 6 235,4 tūkst. Lt ilgalaikio materialiojo turto (mokymo priemonių), kuris teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo inventorizuotas, todėl yra rizika, kad turtas gali būti neteisingai apskaitytas.

Ministerijai pavaldžios įstaigos ne visus priklausančius pastatus ir naudojamą valstybinę žemę (žemė neįtraukta į apskaitą) teisiškai įregistravo Nekilnojamojo turto registre. Švenčionių profesinio rengimo centras ir Vilkijos žemės ūkio mokykla likvidavo nurašytą ilgalaikį turtą, nesilaikydami teisės aktų reikalavimų.

2.2. Dėl valstybės lėšų skirstymo ir naudojimo patvirtintoms programoms vykdyti

Nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymo²² 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių²³ 47 punkto reikalavimais, Švietimo ir mokslo ministerija programai „Švietimo kokybės vadyba“ patvirtintų 258 541,97 Lt asignavimų panaudojo ne pagal paskirtį, t. y. ministerijos bei ministerijai pavaldžių įstaigų vykdomų projektų išlaidoms, įgyvendinančių institucijų pripažintoms netinkamomis finansuoti Europos Sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšomis, kompensuoti, iš jų 95 264,66 Lt pagal „Darbo užmokesčio ir įmokų socialiniam draudimui“ straipsnį (ministerijos vykdomų projektų) ir 163 277,31 Lt pagal „Kitų paslaugų“ išlaidų straipsnį (ministerijai pavaldžių įstaigų vykdomų projektų):

²¹ Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimu Nr. 1250.

²² 1990-07-30 Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas Nr. I-430 (2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija).

²³ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 Nr. 751 redakcija).

– projekto „Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos (AIKOS) sukūrimas ir plėtojimas“ Nr. BPD2004-ERPF-1.5.0-07-04/0003 (vykdytojas – Švietimo ir mokslo ministerija) išlaidoms, įgyvendinančios institucijos Centrinės projektų valdymo agentūros pripažintoms netinkamomis finansuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšomis, kompensuoti iš viso panaudojo 83 832,66 Lt, iš jų pagal darbo užmokesčio straipsnį (kodas 2.1.1.1.1.1) – 64 004,05 Lt ir pagal socialinio draudimo įmokų straipsnį (kodas 2.1.2.1.1.1) – 19 828,61 Lt. Išlaidos kompensuotos pagal valstybės funkciją 09 08 01 09 (Centrinės institucijos išlaikymas);

– projekto „Profesinio orientavimo sistemos sukūrimas ir diegimas“ Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/00065 (vykdytojas – Švietimo ir mokslo ministerija) išlaidoms, įgyvendinančios institucijos Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros pripažintoms netinkamomis finansuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšomis, kompensuoti iš viso panaudojo 9 408,99 Lt, iš jų pagal darbo užmokesčio straipsnį (kodas 2.1.1.1.1.1) – 7 182,44 Lt ir pagal socialinio draudimo įmokų straipsnį (kodas 2.1.2.1.1.1) – 2 226,55 Lt. Išlaidos kompensuotos pagal valstybės funkciją 09 08 01 09 (Centrinės institucijos išlaikymas);

– projekto „Profesinio mokymo žinių ir kompetencijos vertinimo sistemos sukūrimas ir plėtra“ Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01/04/0044 (vykdytojas – Švietimo ir mokslo ministerija) išlaidoms, įgyvendinančios institucijos Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūros pripažintoms netinkamomis finansuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšomis, kompensuoti iš viso panaudojo 2 023,01 Lt, iš jų pagal darbo užmokesčio straipsnį (kodas 2.1.1.1.1.1) – 1 544,28 Lt ir pagal socialinio draudimo įmokų straipsnį (kodas 2.1.2.1.1.1) – 478,73 Lt. Išlaidos kompensuotos pagal valstybės funkciją 09 08 01 09 (Centrinės institucijos išlaikymas);

– 163 277,31 Lt pagal „Kitų paslaugų“ išlaidų straipsnį (kodas 2.2.1.1.1.30), valstybės funkciją 09 08 01 01 (Centralizuotos priemonės) pervesta pavaldžioms įstaigoms pagal ministerijos valstybės sekretoriaus patvirtintą lėšų naudojimo sąmatą ministerijai pavaldžių įstaigų vykdomų projektų išlaidoms, įgyvendinančių institucijų pripažintoms netinkamomis finansuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšomis, kompensuoti.

Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras darbams (redagavimo, maketavimo), kurie numatyti Centro Operatyviosios leidybos organizavimo skyriaus nuostatuose, atlikti sudarė autorines ir terminuotas darbo sutartis. Centras autorines sutartis maketavimo, plakatų sukūrimo ir kitiems darbams sudarė, netaikydamas pirkimų procedūrų, numatytų Viešųjų pirkimų įstatyme²⁴.

²⁴ 1996-08-13 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas Nr. I-1491 (2005-12-22 Nr. X-471 redakcija).

Pažymėtina, kad terminuotose darbo sutartyse už atliekamą darbą nustatytas darbo užmokestis neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²⁵ nuostatų.

Pagal Švietimo aprūpinimo centro direktoriaus 2004-01-02 įsakymą Nr. 01A patvirtintus Švietimo aprūpinimo centro Informacinio leidinio „Švietimo naujienos“ honorarų skyrimo nuostatus, šio leidinio redakcijos darbuotojams už darbus, kurie viršija pareigybinię instrukcijoje nustatytą normą, mokami autoriniai honorarai, nors tokia darbo apmokėjimo forma kaip autorinis honoraras nenumatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁶, reglamentuojančiame biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimą.

Atkreipiame dėmesį, kad Biudžeto sandaros įstatymo²⁷ 7 straipsnyje nurodyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

Ministerija programai „Švietimo kokybės vadyba“ 258 541,97 Lt patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų, nesilaikydama teisės aktų reikalavimų, panaudojo ne pagal paskirtį.

Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras ministerijos skirtas lėšas programai „Švietimo kokybės vadyba“ vykdyti naudojo, nesilaikydamas teisės aktų reikalavimų.

REKOMENDACIJOS

Švietimo ir mokslo ministerijos vadovybė turi užtikrinti, kad:

- centralizuotu būdu įsigytas turtas būtų naudojamas ir valdomas teisės aktų nustatyta tvarka (2.1 p.);
- visas įstaigų naudojamas turtas būtų teisiškai įregistruotas (2.1 p.);
- ministerijos programoms vykdyti reikalingi valstybės biudžeto asignavimai būtų planuojami, skirstomi, naudojami, apskaitomi ir nurodomi finansinėje atskaitomybėje teisės aktų nustatyta tvarka (2.2 p.);
- Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų išlaidos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti teisės aktų nustatyta tvarka (2.2 p.).

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

²⁷ 1990-07-30 Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas Nr. I-430 (2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija).

PAŽANGA ŠALINANT NUSTATYTUS TRŪKUMUS

Švietimo ir mokslo ministerija dėl audito metu nustatytų klaidų, neatitikimų buvo informuota ir pateiktos rekomendacijos Valstybės kontrolės 2006-09-14 raštu Nr. S-(50-1.10.1)-1450 „Dėl 2007 metų biudžeto asignavimų planavimo teisėtumo“, 2006-10-23 raštu Nr. S-(50-1.10.1)-1726 „Dėl vidaus kontrolės aplinkos vertinimo“, 2006-12-15 Nr. S-(50-1.10.1)-2258 „Dėl 9 mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo“, 2007-05-24 Nr. S-(50-1.10.1)-853 „Dėl audito metu nustatytų pastebėjimų“. Ministerija 2007-02-08 raštu Nr. SR-75-06-8 „Dėl 9 mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo“ Valstybės kontrolę informavo apie pateiktą rekomendacijų įgyvendinimo eigą ir klaidų ištaisymą.

Apie nustatytus neatitikimus, klaidas ir pažeidimus buvo informuotos ir ministerijai pavaldžios įstaigos, joms pateiktos rekomendacijos nustatytiems trūkumams šalinti ir apskaitos kontrolei gerinti.

Pažymime ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų pažangą, vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus, kurie galėjo turėti įtakos metinės finansinės atskaitomybės teisingumui: ministerija 1,1 mln. Lt (atliktų renovavimo darbų per 2002–2006 m. suma) padidino administracinio pastato, esančio Geležinio Vilko g. 12, Vilniuje, balansinę vertę, Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla 57,4 tūkst. Lt gautus dividendus už AB „Danisco Sugar Panevėžys“ akcijas teisės aktų nustatyta tvarka pervedė į valstybės biudžetą. Turto teisinei registracijai 2006 metais buvo skirta 617 tūkst. Lt, 2007 metams turto teisinei registracijai atlikti numatyta 450,0 tūkst. Lt, todėl iki 2008 metų planuojama teisiškai įregistruoti visus pastatus ir statinius, o iki 2009 metų – ir įstaigų naudojamą valstybinę žemę bei kt.

Apie rekomendacijų įgyvendinimą iki 2007 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės 5-ąjį audito departamentą.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Danutė Mačiulaitienė